

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 022876 19 Увп
Бања Лука, 18.1.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхиње Ђурковића предсједника вијећа, Душка Бојовића и Смиљане Мрша чланова вијећа, уз учешће Радмиле Дмитровић као записничара, у управном спору по тужби Правобранилаштва Републике Српске - Сједиште замјеника у Бањалуци (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 25.4.2018. године Управе (у даљем тексту: тужена), у предмету претварања права коришћења на градском грађевинском земљишту у право својине, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 022876 18 У од 30.5.2019. године, у нејавној сједници одржаној дана 18.1.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Одбија се захтјев заинтересованог лица, У.-т.-т. школе Б. Л., за накнаду трошкова састава одговора на захтјев за ванредно преиспитивање пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке одбијена тужба против оспореног акта, којим је у тачки 1. диспозитива одбијена жалба тужиоца изјављена на рјешења Подручне јединице тужене у Б. (у даљем тексту: Подручна јединица Б.) број ... од 2.2.2016. године, а у тачки 2. диспозитива усвојена жалба У.-т.-т. школе Б. (у даљем тексту: У. школа) изјављена против тачке 3. тог првостепеног рјешења, тако да се та тачка поништава у дијелу одлуке којом се захтјев те школе одбија за парцеле означене као к.ч. број 378/13, 378/19 и 378/10 к.о. Б. и у том дијелу управна ствар враћа на поновни поступак и одлучивање. Првостепеним рјешењем се, у тачки 1. диспозитива претвара право коришћења (привремено право коришћења земљишта) досадашњег носиоца тог права у право својине на градском грађевинском земљишту у друштвеној својини означеном као к.ч. број 378/1 у површини од 6336 m² и к.ч. број 378/22 у површини од 128 m², уписаним у з.к. уложак број ... к.о. СП Б. , друштвена својина са 1/1 дијела а право коришћења у корист Т. у. ш. центра из Б. (правног предника У. школе), што се по новом премјеру односи на парцелу означену као к.ч. број 616/1 звана „Школски центар“, у нарави школска зграда, површине 1850 m² и двориште површине 4486 m², а и парцелу означену као к.ч. број 616/3 звана „Школски центар“, у нарави двориште, површине 128 m², обје укупне површине 6464 m² уписане у п.л. број ... к.о. Б. као посјед поменутог правног предника У. школе са 1/1 дијела. Тачком 2. диспозитива првостепеног рјешења је констатовано да ће, након његове правоснажности Одсјек за земљишнокњижне послове тужене извршити промјену стања у земљишној књизи уписивањем земљишта као својину У. школе са 1/1 дијела, уз истовремено брисање друштвене својине на тим

непокретностима/земљишту. Тачком 3. диспозитива првостепеног рјешења је одбијен захтјев У. школе, у дијелу којим је тражено претварање права коришћења у право својине на градском грађевинском земљишту у друштвеној односно државној својини на парцелама означеним као к.ч. број 378/13, 378/19, 278/10 уписаним у з.к. уложак број ... к.о. СП Б., а и парцелама означеним као к.ч. број 378/17, 278/20, 378/21 уписаним у з.к. уложак број ... к.о. СП Б., а тачком 4. диспозитива је одбијен захтјев О. П. адвоката из Б., пуномоћника ЈУ С. дом из Б., за накнаду трошкова заступања у износу од 1.050,00 КМ, док је у тачки 5. диспозитива наведено да ће о трошковима адвоката Б. С. из Б., привременог заступника И. Х. рођене Ч., бити одлучено посебним закључком. Ставом 2. изреке пресуде су одбијени захтјеви заинтересованих лица за накнаду трошкова састава одговора на тужбу.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да је оспорени акт којим је одбијена жалба тужиоца на првостепено рјешење, правилан позивањем на одредбу члана 325. Закона о стварним правима („Службени гласник РС“ број 124/08, 3/09, 58/09 и 95/11, у даљем тексту: ЗСП) којом се право коришћења на градском грађевинском земљишту у друштвеној односно државној својини, које до ступања на снагу тог закона није постало својина другог лица, претвара у право својине његовог досадашњег носиоца односно његовог правног сљедника. Сходно томе је тачком 1. диспозитива првостепеног рјешења одлучено да се право коришћења на парцелама број 378/1 и 378/2 (н.п. број 616/1 и 616/3) к.о. Б. претвара у право својине У. школе, јер је правни предник те школе, Т. у. ш. центар из Б., укњижен у земљишној књизи са правом коришћења на тим парцелама, а на основу ваљаног правног основа, правоснажног рјешења Скупштине општине (СО) Б. број ... од 18.7.1966. године којим је то земљиште додијелено том правном преднику, ради изградње школске зграде, а која зграда је изграђена и уписана у земљишне књиге, које уписано право коришћења у ствари представља „трајно право коришћења“, сходно чему је и претворено у право својине у смислу одредбе члана 325. ЗСП-а. Стога је правилно одбијен захтјев тужиоца да се те непокретности упишу као својина Града Б., па се без основа указују приговори тужиоца да се у конкретном случају није могао примијенити ЗСП, већ Закон о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе („Службени гласник РС“ број 70/2006, у даљем тексту: Закон о преносу права располагања на јединице локалне самоуправе) према којем би се (како то тужилац сматра) на том земљишту требало утврди право својине у корист Града Б.. Такође је суд констатовао да је оспореним актом правилно уважена жалба У. школе, поништавањем тачке 3. диспозитива првостепеног рјешења, налагањем првостепеном органу да у поновном поступку утврди ко је и када, а и уз чију сагласност, изградио објекте на парцелама означеним као к.ч. број 378/13, 378/19 и 378/10 уписаним у з.к. уложак број ... к.о. СП Б., те да ли су у току поступци за утврђивање права својине на тим парцелама, јер је одлука првостепеног органа у том дијелу донесена без јасно утврђених чињеница.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија њену законитост, из разлога предвиђених у члану 35. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), што се односи на повреду закона и повреду прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да у цијелости остаје код приговора изнесених у тужби, првенствено из разлога што из образложења побијане пресуде произилази да је суд игнорисао чињеницу да је Законом о преносу права располагања на јединице локалне самоуправе као посебним законом регулисано која имовина припада јединицама локалне самоуправе, сходно чему је Град Б. по сили тог закона постао носилац права располагања, па самим тим и носилац права својине на основу одредаба ЗСП-а. Позива се на то да је тужена у другом поступку, рјешењем број ... од 13.11.2014.

године уважила жалбу Града Б. и поништила рјешење првостепеног органа број ... од 14.10.2014. године одлучивши да се у корист Града Б. утврђује право располагања на к.ч. број 378/17, 378/20 и 378/21 уписаним у зк. уложак број ... к.о. Б. (које парцеле су и обухваћене тачком 3. диспозитива првостепеног рјешења које чини правно јединство са оспореним актом, у погледу којих је неспорно одбијен захтјев У. школе за претварање права коришћења у право својине), које право располагања се претвара у право својине на тим непокретностима у корист Града Б., које рјешење тужене је одбијањем тужбе У. школе потврђено пресудом истог суда број 11 0 У 015760 15 У од 8.6.2015. године, што значи да су управни органи у идентичној ситуацији донијели другачију одлуку. Стога сматра нејасним зашто у предметној ствари управни органи своје одлуке заснивају на одредбама ЗСП-а, игноришући чињеницу да Закон о преносу права располагања на јединице локалне самоуправе као посебни законски пропис искључује могућност стицања права својине од стране свих установа у којима се обавља предшколска, основна и средњошколска васпитно-образовна дјелатност. Како је чланом 4. Закона о преносу права располагања на јединице локалне самоуправе прописано да је носилац права располагања, сходно том закону јединица локалне самоуправе, то се оспорени акт указује незаконитим, јер је тај посебни закон дефинисао носиоца права располагања, а ЗСП-ом као основним законом се врши претварање тог права. Мишљења је да је у конкретној правној ствари школа могла стећи право својине само на начин да су јој непокретности додијељене теретним путем у складу са одредбама Закона о грађевинском земљишту, што у конкретном није случај, а неспорна је чињеница да је СО Б. ранијим власницима те непокретности и платила, што је видљиво из поменутог рјешења тог органа број ... од 18.7.1966. године, односно закључка под истим бројем од истог датума, а и других исправа које су изведене као доказ у проведеном поступку, које непокретности су правном преднику У. школе додијељене на коришћење без накнаде. Како је по сили Закона о преносу права располагања на јединице локалне самоуправе, Град Б. дефинисан као носилац права располагања, сматра да је захтјев У. школе за упис права својине на предметним непокретностима у цијелости неоснован, јер лице у чију корист се врши претварање права у складу са одредбама члана 325. и 326. ЗСП-а мора имати ваљан правни основ стицања тих непокретности у тренутку вршења уписа тог права, што у конкретном није случај, будући да је на тим непокретностима Град Б. по сили Закона о преносу права располагања на јединице локалне самоуправе постао носилац права располагања, које право је јаче од уписаног права коришћења у корист школе, сходно чему се уопште не може примијенити одредба члана 325. ЗСП-а. Предлаже да се побиијана пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно суђење, или да се пресуда преиначи тако да се тужба уважи и оспорени акт поништи.

У одговору на захтјев, тужена остаје код разлога оспореног акта.

Поменуто заинтересовано лице у овом управном спору, У. школе заступана по законском заступнику - директору Б. С. 1 а он по пуномоћницима Б. Р. и Њ. П. адвокатима из Б., у одговору на захтјев наводи да је захтјев без основа. Истиче да је неутемељено позивање тужиоца на рјешење туженог број ... од 13.11.2014. године којим је поништено друго рјешење првостепеног органа, утврђивањем права својине у корист Града Б. на парцелама означеним као к.ч. број 378/17, 378/20 и 378/21 уписаним у зк. уложак број ... к.о. СП Б. , које рјешење тужене је потврђено пресудом истог суда број 11 0 У 015706 15 У од 8.6.2015. године, али је та пресуда по захтјеву за њено ванредно преиспитивање поднесеном од стране те школе, преиначена пресудом Врховног суда Републике Српске број 11 0 У 015706 15 Увп од 23.5.2018. године тако да је тужба школе уважена и тај акт тужене поништен. Додаје да Правобранилаштво Републике Српске не може имати својство странке у предметном поступку, јер је ријеч о органу који заступа Републику Српску односно јединице локалне самоуправе, па с обзиром на све

незаконитости и актуелне кривичне поступке који се воде, у којима је Правобранилаштво иступало као странка у поступку а није обавјештавало орган којег заступа, сматра неопходним да се предметни захтјев врати на уређење како би подносилац захтјева био правилно означен, при чему у предметном захтјеву и није наведено ко је тужилац а ни ко је тужени, што такође захтјев чини неуредним. У погледу самог оспореног акта наводи да је тужена правилно поништила тачку 3. првостепеног рјешења, у дијелу који се односи на парцеле означене као к.ч. број 378/13, 378/19 и 278/10 к.о. Б., о чему су у оспореном акту дати ваљани разлози. Предлаже да се предметни захтјев одбије, а тужилац обавезе да јој надокнади трошкове поступка у износу од 1.441,25 КМ, на име састава одговора на предметни захтјев, са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

Размотривши захтјев, одговоре тужене и поменутог заинтересованог лица, побијану пресуду и оспорени акт, као и цјелокупне списе предметне управне ствари, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка произлази да је Подручна јединица Б., по захтјеву У. школе за претварање, у смислу члана 325. ЗСП-а, права коришћења на предметним непокретностима у друштвеној својини, донијела рјешење којим се у корист те школе претвара право коришћења (привремено право коришћења земљишта) у право својине на градском грађевинском земљишту у друштвеној својини означеном као к.ч. број 378/1 и к.ч. број 378/22, уписаним у з.к. уложак број ... к.о. СП Б., друштвена својина са 1/1 дијела, право коришћења у корист Т. у. ш. центар из Б. Л. (правног предника У. школе), како је то и одлучено у тачки 1. и 2. диспозитива тог рјешења, док је у дијелу којим је та школа тражила претварање права коришћења у право својине на парцелама означеним као к.ч. број 378/13, 378/19, 278/10 уписаним у исти з.к. уложак, а и парцелама означеним као к.ч. број 378/17, 278/20, 378/21 уписаним у з.к. уложак број ... к.о. СП Б., одбијен тај захтјев. У образложењу рјешења је наведено да је правни предник У. школе, на парцелама у односу на које је удовољено захтјеву школе, уписан у земљишној књизи са правом коришћења, на основу поменутог правоснажног рјешења СО Б. од 18.7.1966. године, тако да су испуњени услови из члана 325. ЗСП-а да се удовољи том захтјеву, док с друге стране нису испуњени услови у погледу преосталих парцела наведених у тачки 3. диспозитива тог рјешења, односно парцела означених као к.ч. број 378/13, 378/19, 278/10 уписаних у исти з.к. уложак број ... к.о. СП Б., а и парцела означених као к.ч. број 378/17, 278/20, 378/21 које су уписане у з.к. уложак број ... к.о. СП Б. као право својине Града Б. (на основу поменутог рјешења тужене број ... од 13.11.2014. године, које је поништено пресудом Врховног суда Републике Српске број 11 0 У 015706 15 Увп од 23.5.2018. године). Оспореним актом је одлучено као у његовом диспозитиву, са образложењем да је жалба тужиоца одбијена позивом на одредбу члана 325. ЗСП-а, јер су парцеле број 378/1 и 378/22 уписане као друштвена својина с правом коришћења правног предника У. школе, којем је то национализовано земљиште додијељено од стране СО Б. ради изградње школе, које право коришћења у нарави представља трајно право коришћења, јер је ријеч о изграђеном земљишту на којем се налази школа са двориштем. У погледу парцела означених као к.ч. број 378/13, 378/19 и 378/10 тужена је закључила да је чињенично стање непотпуно утврђено, јер је на парцели број 378/19 уписаној са правом коришћења поменутог правног предника школе, Х. И. рођена Ч. изградила кућу, без грађевинске дозволе, тако да има могућност куповине тог земљишта у смислу члана 330а. ЗСП-а у поступку легализације куће, а такође да је и к.ч. број 378/10 грађевински изграђена и на њој се налази школско игралиште али га користи ЈУ С. дом Б., док парцела број 378/13 у нарави чини дио улице –тротоар, што сходно члану 7. став 2. ЗСП-а представља јавно добро. Сходно томе је закључено да одлука првостепеног органа у погледу парцеле број 378/19 и њене изграђености, није заснована на доказима

већ на мишљењу тог органа, па да такође у односу на парцелу означену као к.ч. број 378/13 која у нарави представља тротоар нису изведени докази када је тај тротоар изграђен и да ли је изградњи претходио поступак експропријације, нити је у погледу парцеле број 378/10 разјашњен однос између правног предника школе и ЈУ С. дом Б., те је наложено првостепеном органу да у поновном поступку утврди ко је и када. а и уз чију сагласност, изградио објекте на тим парцелама, као и да ли су у току поступци за утврђивање права својине на тим парцелама, након чега да донесе закониту одлуку. Оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Одредбом члана 325. ЗСП-а је прописано да привремено право коришћења до преузимања, право коришћења ради грађења и трајно право коришћења на градском грађевинском земљишту у друштвеној односно државној својини, које до ступања на снагу тог закона није постало својина другог лица, претвара се у право својине његовог досадашњег носиоца, односно његовог правног сљедника.

Том одредбом је реализована интенција законодавца чији је смисао укидање друштвене својине и поменутих изведених права (привременог права коришћења до преузимања, права коришћења ради грађења и трајног права коришћења) која су егзистирала на друштвеној својини, те успостава права својине са тачно одређеним титуларом, сходно чему је у поступку који се води по том члану, неопходно утврдити да ли се непокретности које су предмет захтјева, воде као друштвена односно државна својина, са уписаним једним од поменутих права коришћења у јавним евиденцијама непокретности, као и да ли су постале својина другог лица. Тај поступак, у смислу члана 326. став 1. ЗСП-а проводи и рјешење о претварању наведених права доноси орган управе надлежан за имовинско-правне послове, како је то у конкретном случају и учињено од стране Подручне јединице Б..

Имајући у виду да је у корист правног предника У. школе, на градском грађевинском земљишту у друштвеној односно државној својини уписано право коришћења у погледу парцела из тачке 1. диспозитива првостепеног рјешења, то је правилно оспореним актом одбијена жалба тужиоца на то првостепено рјешење, што је правилно оснажено побијаном пресудом, о чему су у побијаној пресуди дати довољно јасни и аргументовани разлози, које у свему прихвата и овај суд, тако да се и не могу довести у сумњу наводима предметног захтјева.

Наиме, чланом 325. ЗСП-а је изричито прописано да је правни основ за стицање предметног права својине сам тај закон, тако да се по сили самог тог закона конституише право својине, а рјешење о претварању поменутих изведених права у право својине има само деклараторни карактер.

Према томе, како је чланом 3. ЗСП-а прописано да свако физичко и правно лице може бити носилац права својине и других стварних права (став 1), а само је једна врста права својине, без обзира о којем се носиоцу права својине ради (став 2), те чланом 22. истог закона прописано да Република, јединица локалне самоуправе, јавно предузеће, јавна установа и друге јавне службе који су носиоци права својине и јавног права имају као власници у правним односима исти положај као и други власници, ако посебним законом није другачије одређено, па како У. школа, у чију корист је право коришћења на предметном земљишту у друштвеној односно државној својини, претворено у право својине, има својство јавне установе, то ни остали приговори тужиоца не могу довести у

сумњу законитост оспореног акта, којим је по сили самог ЗСП-а претворено право коришћења у право својине на парцелама обухваћеним тачком 1. диспозитива првостепеног рјешења.

На другачије одлучивање не може утицати ни позивање тужиоца на Закон о преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе, то јест да је тим законом (што тужилац погрешно сматра) право коришћења са правног предника У. школе пренесено на Град Б. и да се онда то право претвара у право својине по ЗСП-у у корист Града Б., а то из разлога што је по сили самог ЗСП-а право коришћења претворено у право својине у корист те школе. Такође се ни у погледу осталих парцела не може довести у сумњу правилност оспореног акта.

Исто тако је без основа позивање тужиоца на поменуто рјешење тужене број ... од 13.11.2014. године, којим је поништено рјешење првостепеног органа број ... од 14.10.2014. године утврђивањем права својине у корист Града Б. на парцелама означеним као к.ч. број 378/17, 378/20 и 378/21 уписаним у зк. уложак број ... к.о. СП Б., које рјешење тужене је потврђено пресудом истог суда број 11 0 У 015706 15 У од 8.6.2015. године, али која пресуда је (како је то већ наведено) по захтјеву за њено ванредно преиспитивање поднесеном од стране У. школе, преиначена пресудом Врховног суда Републике Српске број 11 0 У 015706 15 Увп од 23.5.2018. године тако да је тужба школе уважена и тај акт тужене поништен, што се и наводи у предметној побијаној пресуди, што такође истиче и заинтересовано лице у одговору на предметни захтјев.

Из изнијетих разлога, по оцјени овог суда, како ни остали приговори тужиоца наведени у предметном захтјеву, нису могли утицати на другачије одлучивање, произилази да побијаном пресудом нису остварени разлози из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а који би били од утицаја на њену законитост.

С друге стране, ваља истаћи да нису основани ни приговори заинтересованог лица у погледу активне легитимације тужиоца за подношење предметног захтјева, јер је чланом 13. Закона о Правобранилаштву („Службени гласник РС“ број 7/18) у вези члана 1. тог закона прописано да је Правобранилаштво самостални орган који у поступку пред судовима и другим надлежним органима предузима правна средства ради заштите имовинских права и интереса Републике Српске, града, општине и њихових органа и организација. Сходно томе је Правобранилаштво заступало Град Б. у управном поступку у којем је донесен оспорени акт одбијањем жалбе Правобранилаштва, а које је у предметном управном спору и било подносилац тужбе против оспореног аката, па је и неспорно да је имало овлашћење за подношење предметног захтјева. Такође, како је чланом 37. ЗУС-а прописано да захтјев за ванредно преиспитивање пресуде садржи означавање судске одлуке против које се подноси захтјев, па како је у предметном захтјеву правилно означена побијана пресуда против које се подноси захтјев, то се предметни захтјев супротно приговорима заинтересованог лица није могао сматрати неуредним, па тако да и није било основа да се враћа тужиоцу на уређење.

Сходно наведеном, предметни захтјев је одбијен, на основу одредбе члана 40. став 1. ЗУС-а.

Имајући у виду да је одредбом члана 38. ЗУС-а прописана обавеза суда да примјерак захтјева достави на одговор противној странци односно заинтересованом лицу, а које може поднијети одговор на захтјев, па с обзиром да том одредбом а такође ниједном другом одредбом тог закона није прописано да пропуштањем те радње настају посљедице за противну странку, произилази да давање одговора на захтјев од стране

заинтересованог лица није обавезна радња, нити је допринијела одлуци суда, сходно чему се не могу признати заинтересованом лицу трошкови давања одговора на предметни захтјев, па је такође тај захтјев заинтересованог лица одбијен.

Записничар
Радмила Дмитровић

Предсједник вијећа
Страхиња Ћурковић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић